

Enerji Yoksulluğu ile Mücadele Derneği BASIN BÜLTENİ

Bülten No: 2/2026

Yayın Tarihi: 06.06.2026

Hane Enerji Faturalarındaki Artış, Enerji Yoksulluğunu Artırıyor

Ankara — En son 4 Nisan 2026 itibarıyla yürürlüğe giren elektrik ve doğalgaz tarife güncellemeleri ve artışları, dar ve orta gelirli kırılgan, dezavantajlı hanelerin enerji harcamasını önemli ölçüde artırmıştır. Enerji Yoksulluğu ile Mücadele Derneği (ENYOKDER), yeterli enerjiye ulaşımın doğal bir insani hak olduğundan hareketle, artık Türkiye’de de “enerji yoksulluğunun” tanımlanması ve bu kapsama giren hane halkı için yapısal bir çerçeve oluşturulmasının, çözümlerin hayata geçirilmesinin her zamankinden daha acil ve öncelikli olduğunu değerlendirmekte ve sorunun tespitinin ötesinde, Avrupa Birliği Üyelerinin uygulamalarından elde edilen tecrübeyi Türkiye’nin koşullarına uyarlayan sürdürülebilir, uygulanabilir **yapısal politika önerilerini** kamuoyunun ve karar alıcıların dikkatine sunmayı amaçlamaktadır.

Mevcut Durum

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) hesaplamalarına göre, çekirdek bir hanenin asgari yaşam standartlarını koruyabilmesi için tüketmesi gereken aylık elektrik miktarı yaklaşık: 230 kilovat-saat (kWh) düzeyindedir. Bu tüketim için aile bütçesinden ayrılması gereken aylık tutar, 4 Nisan 2026 tarife güncellemesinin ardından 595,80 TL’den 744,70 TL’ye yükselmiştir.

Aşağıdaki tablo, hane büyüklüğüne göre yaklaşık elektrik fatura harcamasını göstermektedir. Tablo, Avrupa Birliği uygulamalarında kullanılan hane büyüklüğüne göre düzeltme yöntemini esas almaktadır.

Hane Büyüklüğü	Aylık Asgarî Elk. Tüketim	Mart 2026 Fatura	Nisan 2026 Fatura
1-2 kişilik hane	230 kWh	595,80 TL	744,70 TL
3-4 kişilik hane	~350 kWh	~906,50 TL	~1.133,15 TL
5+ kişilik hane	~450 kWh	~1.165,50 TL	~1.456,90 TL

Tablodaki rakamlar gösterge niteliğindedir, gerçek tüketim; hane özelliklerine, büyüklüklerine, iklim bölgesine ve yapı kalitesine, tüketim alışkanlıklarına göre değişiklik göstermektedir.

Öte yandan hanelerde asgari konfor koşullarında yeterli ısınma ve sıcak suyun da sağlanması büyük önem arz etmektedir. Doğalgazda, 4 Nisan 2026'dan sonra her ilin hesaplanan aylık ortalama tüketim değeri üzerinde tüketim yapılır ise, %70 daha fazla fatura ödeniyor. Oysa her ildeki konut yapısı (gecekondu, apartman, toplu konut, köy evleri, yalıtım yönetmeliği öncesi vb. olanlar), farklı iklim yapısı (mikro-iklim bölgeleri, yüzölçümü ve coğrafik farklılığı büyük olan bazı şehirlerde 3-5 derecelik ısı farklılıkları vb.), hane m2 ve büyüklüğü (eski büyük evler vb.), hane gelir seviyesi (emekli, asgari ücretli, işsiz, dezavantajlı, memur, esnaf vb.), konut yalıtım ve pencere çatı yapısı (TÜİK'e göre Ülkemizde yaklaşık %33 yalıtımsız, uygun olmayan hane sayısı var), tüketim ve kullanım alışkanlığı (hasta, çocuk, yaşlı, çalışan, çalışmayan, sürekli evde yaşayan hane halkının durumu vb.) kullanılan yakıt çeşitliliği ve kullanılan ısıtma sistem farklılıkları (merkezi, bireysel, doğalgaz, ısı pompası, elektrikli ısıtma, klima, soba vb.) çok farklı. Bu nedenle, aslında eski, büyük, yalıtımsız, gelir seviyesi düşük haneler cezalandırılmış, enerji yoksulluğuna, derin yoksulluğa daha fazla itilmiş oluyor.

2026 yılı net asgari ücret: 28.075,50 TL düzeyindedir. Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun Nisan 2026 verilerine göre, dört kişilik bir ailenin yoksulluk sınırı aylık: 112.661 TL, açlık sınırı ise: 34.587 TL olarak hesaplanmaktadır. Asgari ücretle yaşayan bir hane, gelirin yaklaşık yüzde: 2,5'ini yalnızca asgari elektrik tüketimi için ayırmaktadır. Ayrıca ısınma, sıcak su ve pişirme için doğalgaz vb. farklı yakıt kullanan haneler için, hane gelirine göre enerjiye harcanan oran %10-%25'i geçmektedir.

Enerji Yoksulluğu: Uluslararası Tanım ve Türkiye'deki Tanım İhtiyacı

Türkiye'de enerji yoksulluğu henüz resmî bir tanıma kavuşturulmamıştır. Avrupa Birliği'nin 13 Eylül 2023 tarihli ve 2023/1791 sayılı Enerji Verimliliği Yönergesi, enerji yoksulluğunu şu şekilde tanımlamaktadır:

Bir hanenin temel enerji hizmetlerine — yeterli ısıtma, soğutma, sıcak su, aydınlatma ve temel ev aletlerinin çalıştırılması için gerekli enerjiye — makul bir maliyetle erişememesi durumudur. Bu durum; düşük hane geliri, yüksek enerji harcaması ve binaların veya cihazların düşük verimliliğinin birleşmesinden kaynaklanmaktadır.

Avrupa Komisyonu'nun 20 Ekim 2023 tarihli ve 2023/2407 sayılı Tavsiye Belgesi, üye devletlerin tek bir gösterge yerine bir gösterge seti kullanmasını önermektedir. Bu göstergeler şunlardır:

- *Hanenin, evini yeterince ısıtamadığını veya serinletemediğini bildirmesi,*
- *Enerji faturalarının ödenmesinde gecikme yaşanması,*
- *Konutta yapısal yetersizlikler bulunması (yalıtım, nem, çatı durumu),*
- *Enerji harcamalarının hane gelirine oranının yüksek seyretmesi.*

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının 7. hedefi, 2030 yılına kadar herkes için uygun fiyatlı, güvenilir, yeterli ve temiz enerji hizmetlerine erişimi öngörmektedir. Avrupa Sosyal Haklar Sütununun 20. ilkesi de enerjiyi, açıkça temel hizmet kategorisinde tanımlamaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2. maddesi devletin "sosyal bir hukuk devleti" niteliğini, 5. maddesi ise; temel görevleri arasında "kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak" hükmünü tanımlamaktadır. Bu hükümler, enerji yoksulluğunun tanımlanmasını ve etkin biçimde ele alınmasını anayasal bir öncelik haline getirmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 57. maddesi, devletin konut ihtiyacını karşılayacak tedbirleri almasını bir görev olarak tanımlar. Ancak modern şehircilik perspektifinde bir konut, sadece "dört duvardan" ibaret değildir; ısıtma, aydınlatma, sıcak su ve yemek pişirme, konfor, iç hava kalitesi gibi temel hizmetlerin bütünsel bir paketidir. BM "Yaşamaya Elverişli Konut" kriterleri, bu hizmetlere erişimin kısıtlanmasını temel hak ihlali olarak kabul eder.

Avrupa Birliği'nde 10 üye ülkede, enerji faturalarını ödeyemeyen kırılgan gruplar sürekli olarak, diğer aboneler ise kış aylarında enerji (abonelik) kesintisini yasaklayan yasal korumalara sahipken; Türkiye'de enerji tüketicileri, 2 ile 200 iş günü arasında değişebilen bildirim sürelerinin sonunda tamamen savunmasız bırakılmaktadır. Bu durum, dar gelirli, kırılgan haneleri sadece karanlığa/soğuğa değil, aynı zamanda temel ihtiyaçlarından vazgeçmek zorunda kaldıkları bir "yakıt yoksulluğu, sağlık yoksulluğu tuzağına" da itmektedir.

Bir hanenin enerji harcamasının ulusal ortalamanın yarısından az olması, o hanenin enerji ihtiyacı olmadığı anlamına değil, enerji kullanımından tamamen vazgeçtiği anlamına gelir. Bu "görünmeyen enerji yoksulları", asgari gelir standartlarının hayati-asgari insani harcamalarından da feragat etmektedir. Düşük faturalar, çoğu zaman verimliliğin-tasarrufun değil, maalesef derinleşen yoksulluğun bir kanıtıdır.

ENYOKDER'in Önerileri

ENYOKDER, Türkiye'de enerji yoksulluğu kavramının çerçevesinin oluşturulması ve gerekli mevzuat çalışması için yapısal bir çalışma önermektedir.

1. Resmî Tanımın Yapılması

Türkiye'nin kendi koşullarına uygun bir "enerji yoksulluğu" tanımının yapılması, sonraki tüm politika adımları ve çözüm hedefleri için zemin oluşturacaktır. Önerilen tanım iki katmanlı bir yapı içerebilir: kavramsal tanım ile hak sahipliğinin objektif-ölçülebilir-şeffaf kriterleri. Avrupa Birliği'nin ortak çerçevesi referans alınarak, Türkiye'nin iklim çeşitliliği, farklı yakıt-enerji kullanımı, hanelerin farklılığı ve geniş savunmasız-kırılgan-yoksul hane halkları dikkate alınmalıdır.

2. Enerji Yoksulu Hane Halkının Objektif Kriterlerle Belirlenmesi

Hak sahipliği, sübjektif beyana göre değil, kamu kurumlarının veri tabanlarından doğrulanabilir kriterlere dayanan bir sistem kurulması ile mümkündür. Bu kriterler arasında hane geliri ve büyüklüğü, iklim bölgesi, zorunlu tıbbi cihaz kullanımı, engellilik durumu, minimum aydınlatma, ısıtma/soğutma, elektrikli cihaz kullanımı, konut yoğunluğu-konut fiziki özelliği ve 65 yaş üstü emekli haneler vb. bulunabilir. Avrupa

Birliği'nin Portekiz, İtalya ve Fransa örneklerinde uygulanan otomatik tanıma modelleri, vatandaşın başvuru yapmasına gerek bırakmadan hak sahiplerine doğrudan ulaşmaktadır.

3. Bütünsel Bir Destek Yapısı

Avrupa Birliği'nde uygulanan başarılı modellerin ortak özelliği, üç ayak üzerinde durmalarıdır. Bu ayaklar; tüketim desteği (kısa vadeli ve geçici ihtiyaç karşılama), bina ve cihaz yatırımları (kalıcı tasarruf ve yaşam kalitesi sağlama) ve davranışsal destek (enerji okuryazarlığı, farkındalığı) olarak tanımlanmaktadır. Türkiye'de Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yürütölen "Elektrik Tüketim Desteği" ve "Doğal Gaz Tüketim Desteği" programları ise; bu yapısal ve bütünsel desteğin sadece kısmi olarak tüketim desteğine ihtiyacı olan hanelerin bir ayağını karşılamaya çalışmaktadır.

4. Çok Paydaşlı Bir Politika Süreci

Avrupa Birliği'nde başarılı politika uygulamalarının ortak özelliği, ilgili tüm tarafların katıldığı yapılar tarafından şekillendirilmiş olmalarıdır. Türkiye için önerilen çerçevede; Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu, elektrik ve doğal gaz dağıtım şirketleri, belediye ve yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, üniversite araştırma merkezleri ve tüketici temsilcileri ortak bir komisyonda bir araya gelmelidir.

5. Hedeflenmiş Bir Destek Sisteminin Geliştirilmesi

Avrupa Birliği üye devletlerinin son on yıldaki tecrübesi, hedeflenmiş destek sistemlerinin genel tarife düzenlemelerine göre kaynak verimliliği açısından önemli kazanımlar sağladığını göstermektedir. "AB Sosyal İklim Fonu, Litvanya Konut Enerji Dönüşümü, Yunanistan Sosyal Konut Tarifesi, İspanya Bono Social, Portekiz Tarifa Social, Fransa Enerji Çeki ve İtalya Bonus Sociale" programları vb. bu yaklaşımın başarılı örnekleridir. Bu modeller; kamu kaynağıyla daha geniş bir koruma kapsamına ulaşmayı, dar gelirli, enerji yoksulu hanelere yoğunlaştırılmış bir destek sağlamayı mümkün kılmaktadır.

ENYOKDER'in Çağrısı

Enerji Yoksulluğu ile Mücadele Derneği; Avrupa Birliği örneklerinin teknik tecrübesini ve Türkiye'nin anayasal sosyal devlet ilkesini birlikte değerlendirerek, ilgili tüm tarafları yapıcı ve yapısal, sürdürülebilir bir politika diyaloğuna, çözüm hedefine davet etmektedir. ENYOKDER, bu süreçte:

- **Karşılaştırmalı politika analizi yapma kapasitesini** kamu kurumlarıyla, yerel yönetimlerle paylaşmaya çalışacaktır,
- **Avrupa Birliği üye devletlerinin uygulamalarına ilişkin birikimini** teknik çözüm komisyon çalışmalarına sunmaya çalışacaktır,
- **Çok Paydaşlı Enerji Yoksulluğu Çözümleri Komisyonunun kurulması için** kamu, sivil toplum, akademi, yerel yönetim ve ilgili sektör temsilcileriyle koordinasyona destek olacaktır,

- **Korunması ve desteklenmesi gereken enerji yoksullarının tespiti, enerji yoksulluk haritasının çıkartılması ve çözümleri için teknik öneri ve veri analizi sağlayacaktır,**

ENYOKDER, enerji yoksulluğu ile mücadelenin partiler üstü bir sosyal politika ve çözüm alanı olduğunu; bu alanın mevzuat, teknik, sosyal, finansal, kamusal ve hukuki boyutlarıyla bir bütün olarak ele alınmasının Türkiye için çok önemli olacağını değerlendirmektedir.

Basın İletişimi

Görüşme ve röportaj talepleri için:

Arif Künar ENYOKDER Başkanı -Cep: 0 532 3941100

Adres: ENYOKDER, Sümer 2 Caddesi No: 37/18, Kızılay-Ankara

Web: www.enyokder.org **E-posta:** info@enyokder.org